

است که با توجه به محدودیت مصرف گوگرد در داخل کشور، این پالایشگاه در سنوات گذشته با مشکل ذخیره‌سازی گوگرد کلوخه مواجه شده که سبب ایجاد مشکلات ایمنی و زیست محیطی متعدد شده است. از این رو، در آن زمان این شرکت مجبور بود گوگرد کلوخه خود را به صورت خام و فله‌ای با هزینه حمل به بندرعباس منتقل و از آنجا به کشورهای هند و چین صادر کند تا در آنجا به کودهای گوگردی تبدیل شده و مجدداً بخش عمده‌ای از آن با قیمت بالاتر به کشور برگردد. برای حل مشکل مازاد گوگرد موجود در پالایشگاه گاز شهید هاشمی‌نژاد و نیز ایجاد ارزش افزوده از این محصول ارزشمند، به اتکای پیشنهاد ارائه شده توسط شرکت‌های دانش‌بنیان، این پالایشگاه طی یک مزایده اقدام به فروش قریب به ۳۰۰ هزار تن در سال گوگرد به صورت مذاب به بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری و احداث کارخانه‌های تبدیل گوگرد مذاب به محصولات با ارزش افزوده بیشتر در زمین پالایشگاه گازی سرخس کرد. با بهره‌برداری از این کارخانه‌ها، هم‌اکنون گوگرد تولیدی پالایشگاه گاز شهید هاشمی‌نژاد سرخس به ترتیب به گوگرد دانه‌بندی شده ارزش افزوده، کود بنتونیتی با سه برابر ارزش افزوده و گوگرد میکرونیزه با ۸ برابر ارزش افزوده نسبت به گوگرد خام تبدیل شده و بخش قابل توجهی از نیازهای داخلی کشور (از جمله نیاز وزارت جهاد کشاورزی) که پیش از این وارد می‌شد، توسط این شرکت‌ها تأمین می‌شود. در حال حاضر، پالایشگاه گاز شهید هاشمی‌نژاد سرخس علاوه بر تأمین مستمر و پایدار گوگرد به عنوان ماده اولیه و اختصاص بالغ بر ۶ هکتار از زمین خود به این طرح‌ها، زیرساخت‌هایی چون یوتیلیتی و بخار را برای تولید گوگرد مذاب در اختیار کارخانه‌های یاد شده قرار داده است که با احداث کارخانه‌ها در زمین پالایشگاه، برای خرید کردن و انتقال گوگرد صرفه‌جویی بسیاری انجام شده است. طراحی و ساخت واحدهای فوق‌الذکر پیش از این توسط شرکت‌های آلمانی انجام می‌شده ولی در حال حاضر این فناوری توسط شرکت‌های دانش بنیان داخلی بومی‌سازی شده است. همچنین در این طرح‌ها علاوه بر استفاده ۱۰۰ درصد از تجهیزات داخلی، بالغ بر ۳۰۰ نفر اشتغال مستقیم و غیرمستقیم در منطقه محروم و مرزی سرخس ایجاد شده است. در برنامه توسعه این پارک مقرر گردیده با مشارکت بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان، با استفاده از حدود ۴/۵ میلیون تن گوگرد تولیدی کشور ترکمنستان که در مجاورت مرز سرخس قرار دارد، در این پارک حداقل ۱۵ کارخانه با دانش فنی بومی شده، برای تبدیل گوگرد به کود بنتونیتی، گوگرد میکرونیزه، گوگرد مایع، کود گوگردی و سایر محصولات با ارزش افزوده بیشتر احداث شود و با تکمیل طرح‌های فوق، سرخس به هاب گوگردی منطقه خاورمیانه تبدیل خواهد شد. این امر علاوه بر درآمدزایی و تأمین نیازهای بخش کشاورزی کشور، سبب اشتغال‌زایی قابل توجهی در آن منطقه محروم خواهد شد. همچنین با عنایت به حجم قابل توجه گوگرد تولیدی در پالایشگاه‌های گاز پارس جنوبی و خام‌فروشی آن به صورت فله، با برنامه‌ریزی صورت گرفته مقرر شده در پارس جنوبی نیز با بهره‌گیری از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان یک پارک گوگردی در آن منطقه احداث شود.

در گفت‌وگو با یک کارشناس انرژی مهم‌ترین تحول صنعت نفت در دولت جدید بررسی شد

بازمعماری تجارت انرژی ایران در نظم جدید جهانی

■ سیداحسان حسینی

تغییر رویکرد دیپلماسی انرژی در دولت سیزدهم یکی از موضوعات مورد توجه کارشناسان و تحلیلگران حوزه انرژی است. به طوری که یک کارشناس ارشد انرژی می‌گوید: تجربه دو دوره تحریم‌ها ثابت کرد که توسعه ایران با فروش نفت خام نسخه کارآمدی نیست و تحولات اخیر دنیا این فرصت را به ایران داده است که به سمت بازمعماری تجارت انرژی خود حرکت کند. درباره تفاوت رویکرد دیپلماسی انرژی دولت سیزدهم با دولت قبل، همان‌طور که رصد اخبار و تحولات نشان می‌دهد، رویکردی که در این دولت اتخاذ شده بسیار فعالانه‌تر و مبتنی بر این نگاه است که از تمام فرصت‌ها و ظرفیت‌هایی که تحولات بین‌المللی در اختیار کشور قرار می‌دهد، استفاده شود. حبیب‌الله ظفریان در گفت‌وگو با «ایران» اظهار کرد: در دولت قبل مبتنی بر فضای کلی سیاست خارجی دولت، نگاه به دیپلماسی انرژی این بود که دیپلماسی انرژی در واقع از سیاست خارجی کشور ارتزاق کند. یعنی ما در سطح سیاست خارجی با دنیا به یک توافق کلی برسیم، از آن به بعد بتوانیم نفت‌مان را بفروشیم یا سرمایه‌گذار خارجی در

کشور جذب کنیم یا مثلاً قراردادهای صادرات گاز ببندیم؛ لذا همه تصمیمات و تلاش‌هایی که در دیپلماسی انرژی باید اتفاق بیفتد منوط و متوقف شده بود به اصلاح روابط سیاست خارجی با آن نگاهی که دولت قبل داشت. متأسفانه همین متوقف شدن امور باعث شد که ما فرصت‌های زیادی را از دست بدهیم. ظفریان گفت: در دولت سیزدهم، برخلاف دولت قبل نگاه این است که ما از همه فرصت‌ها استفاده کنیم و رویکرد فعال در دیپلماسی انرژی داشته باشیم، زمین‌بازی تعریف کنیم و اتفاقاً دیپلماسی انرژی را به کمک سیاست خارجی کشور بیاوریم. یعنی دیپلماسی انرژی به صورت پسینی عمل نکند و خودش به عنوان یکی از محرک‌ها و یکی از پیشران‌های توسعه سیاست خارجی دولت ایفای نقش کند. این کارشناس ارشد انرژی ادامه داد: بنده قصد دارم قبل از اینکه وارد بحث تعاملات‌مان با کشورها و ظرفیت‌شان شویم، یک تحلیل کلی از دیپلماسی انرژی کشور ارائه و توضیح دهم که ایران باید چه نگاهی به دیپلماسی انرژی داشته باشد. بعداً ناظر به این موضوع مشخص می‌شود که در تعامل با هر کشوری به چه سمت و سویی باید حرکت کنیم و تعاملات ما با کشورها چه پازلی را باید تکمیل کند.

ویژنه‌نامه

ایران

یکشنبه
۶ شهریور ۱۴۰۱